

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
77 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2017

5. Шварц Р.О. «Школа дипломированного сомелье»[Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://kbc.kz/ru/salon_news/news1/2829-otkrytije_shkoly_somelje/#

6. Радионова О.В. Разработкатехнологииконсервированных слабоалкогольных напитков на виноградно – овощной основе : автореф. дис. на соискание наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.18.13 "Технологияконсервированныхпродуктов" / Радионова О.В.; Одес. нац. ак. пищев. техн. – Одесса. – 2006.

ПОСТІНДУСТРІАЛЬНЕ СУСПІЛЬСТВО ТА УКРАЇНА: ТЕОРІЯ ТА РЕАЛІЇ

Савенко І.І., д-р екон. наук, професор
Одеська національна академія харчових технологій

Загальнометодологічною основою концепції «постіндустріального суспільства» є (так само, як і концепції «індустріального суспільства») еволюційний підхід до історичного розвитку і принцип технологічного детермінізму. Щоправда, останній доповнюється іншими принципами. Сам термін «постіндустріалізм» було запроваджено у науковий обіг англійським соціологом А. Пенті ще на початку ХХ ст. Він дав і його перше визначення: «стан суспільства, яке постане після розвалу індустріалізму». Він пропонував використати цей термін для роздумів про майбутнє у зв'язку з тим, «що індустріалізм приречено» [1].

Одне з найбільш розгорнутих визначень постіндустріального суспільства дано Д. Белл: «Постіндустріальне суспільство – це суспільство, в економіці якого пріоритет перейшов від переважного виробництва товарів до виробництва послуг, проведення досліджень, організації системи освіти і підвищення якості життя; у якому клас технічних фахівців став основною професійною групою і, що найважливіше, у якому впровадження нововведень у все більшій мірі залежить від досягнень теоретичного знання ... Постіндустріальне суспільство ... передбачає виникнення інтелектуального класу, представники якого на політичному рівні виступають в якості консультантів, експертів або технократів». Д. Белл сформулював основні ознаки такого суспільства: створення великої сфери «економіки послуг», різке збільшення шару кваліфікованих науково-технічних фахівців, центральна роль наукового знання як джерела нововведень і політичних рішень, можливість самопідтримки технологічного зростання, створення нової «інтелектуальної» техніки.

Система «постіндустріалізму» у Белла характеризується п'ятьма ознаками: перехід від виробництва товарів до виробництва послуг; переважання серед працівників «класу» професійних фахівців і техніків; провідна роль теоретичних знань, як основи нововведень в економіці, політиці і соціальній структурі суспільства; орієнтація в майбутньому на методи контролю і оцінка можливих напрямів розвитку технології; прийняття рішень на засадах нової «інтелектуальної технології». Ці процеси, на думку американського соціолога, уже набирають реальних життєвих форм, тоді як риси традиційного капіталізму поступово зникають. Зміна соціальної структури суспільства змінює і характер суперечностей. Д. Белл писав: «Якщо для індустріального суспільства є характерною боротьба між капіталістом і робітником на підприємстві, то в постіндустріальному суспільстві конфлікт проявляється у зіткненні між фахівцем і простолюдином в організаціях і в суспільстві». Центральна ознака «постіндустріального суспільства», за Д. Беллом – це панування науки, наукових знань.

Д. Белл відриває науку від економіки, проголошує її автономність, розглядає її розвиток як передумову нової організації і структури суспільства. Основними елементами цієї структури стануть університети, наукові інститути, науково-дослідні організації. Оскільки «велика наука» перебуває поза ідеологією, то Д. Белл намагається протиставити її «великому бізнесу» [2].

В основу неоліберальної моделі покладено десять принципів «Вашингтонського консенсусу», який розробив в 1989 р. американський економіст Джон Вільямсон: лібералізація (дерегулювання) економіки; приватизація державного сектору економіки; посилення фіскальної дисципліни (підтримання мінімального дефіциту бюджету за рахунок скорочення соціальних програм); захист власності та прав власності; зниження обмежень для прямих іноземних інвестицій; вільна конвертація національної валюти (в основному за рахунок зниження ставок імпорتنих мит); лібералізація зовнішньої торгівлі; лібералізація фінансових ринків; зниження граничних ставок податків; реорганізація структури бюджетних витрат у бік пріоритетності охорони здоров'я, освіти та інфраструктури.

У 2008 р. світ охопила фінансова криза. Джордж Сорос характеризує ситуацію, означає, що в останні роки світова економіка зіткнулася із феноменом «відказу ринкових механізмів». «Існує розповсюджена впевненість, що ринки є саморегулюючими, а світова економіка може процвітати без втручання світової спільноти. Капіталізм, який опирається виключно на ринкові сили, представляє сьогодні велику небезпеку суспільству. Ринкові сили, якби їм надати повну владу, визвуть хаос і в кінцевому рахунку можуть привести до падіння світової економічної системи. Негаразди у функціонуванні світової ринкової системи дають можливість стверджувати, що ринковий механізм не здатний самостійно забезпечити економічну стабільність і для досягнення такої стабільності потрібне державне регулювання».

Принципи «Вашингтонського консенсусу» були розроблені для вирішення проблем країн латиноамериканського регіону а не для виходу із кризового стану постсоціалістичних держав в період їх переходу до ринкової економіки. Консенсус був орієнтований на країни, які уже були ринковими але мали проблеми з корумпованістю урядів. Лібералізація та приватизація без наявних ринкових та державних структур призвели не до зростання, а до тривалого періоду скорочення ділової активності.

Таким чином, основною проблемою сьогодення України є відновлення функцій держави, яка б повернула собі всі функції притаманні державі, як органу управління в ринковому середовищі. Держава забезпечує та визначає: територіальну цілісність, внутрішній порядок, здійснює індикативне планування, проводить грошову та фінансову політику, сприяє розвитку виробничої та соціальної інфраструктури, забезпечує зайнятість населення, сприяє розвитку фундаментальної науки та ряд інших. Функції ринку: скільки і на основі якої техніки і технології виробляти, за якою ціною продавати, які галузі виробництва згорти, виробництво яких товарів збільшувати тощо. Прикладів для наслідування в Україні є безліч. Економічне диво Ізраїлю – країни, яка розвинулася в сильне інноваційне держава починаючи з декількох поселень в безводній пустелі, виникло з його дивовижною здатності перетворювати складні проблеми в активи. Незважаючи на відсутність природних ресурсів і постійну військову загрозу, уряд успішно проводило активну промислову політику. На першому етапі (1948-1966) був зроблений економічний стрибок завдяки швидкій реалізації великих інфраструктурних проектів – будівництва доріг, систем водопостачання, фабрик і заводів, портів, електричних мереж і будинків. Уряд цілеспрямовано створювала цілі високотехнологічні галузі економіки з нуля [3].

В результаті проведеного дослідження розроблено концепцію реконструктивного економічного розвитку як поєднання двох внутрішньо суперечливих процесів: 1) докорінної перебудови несучих конструкцій економіки і 2) відновлення власної ідентичності та суб'єктності господарської системи країни, що змінює міру економічної динаміки на основі домінування якісних перетворень над кількісними і відкриває можливість забезпечення соціально-економічного розвитку як за умов економічного зростання, так і нульових, і навіть від'ємних темпів зростання економіки. Як бачимо в концепції реконструктивного економічного розвитку як стержневим виділено процес відновлення власної ідентичності та суб'єктності господарської системи країни. Зміна моделі на означених принципах дасть можливість розконсервувати поточне становище і усунути привілейовані позиції в системі влади олігархічних структур.

Системні ризики для України походять і ззовні (російська військова погроза), і зсередини. Небезпечні сепаратистські рухи, з однієї сторони, цілеспрямовано нав'язуванні зовнішнім агресором, а з другої – підживлювані глибоким не задоволенням населення бідністю, незахищеністю, корупцією і почуттям безперспективності, які створилися всіма урядами України. Системна корупція на фоні хаотичного державного управління призвела до тотальної недовіри населення до будь-якої влади. З цієї причини ключовими факторами успіху реформ, а значить, зберігання цілісності країни є бездоганна репутація президента, уряду, депутатського корпусу їх ефективні, без зволікань дії щодо відродження економіки. Головними напрямками економічних реформ сьогодення повинні бути дві взаємопов'язані задачі – розблокувати джерела економічного зростання та розірвати порочний круг бідності основної маси населення. При цьому мова іде не стільки про бюджетні уливання, скільки про зміну правил з метою відновлення підприємницької енергії населення і інтересу закордонних інвесторів. Такий підхід лежав в основі пробудження економічної сили націй в Сінгапурі, Китаї, післявоєнної Німеччини, Туреччини та інших країн. Ключовими перешкодами для цього в Україні є: 1) неефективна інституціональна структура економіки – олігополістична будова ринку з непрозорими корупційними правилами, які блокують здорову цивілізовану конкуренцію, розвиток малого і середнього бізнесу, зростання середнього класу, розвиток інвестицій і інновацій; 2) низький платоспроможний попит на внутрішньому ринку на товари групи А і Б в результаті відсутності середнього класу і концентрації національного доходу в руках вузького кола великих власників; 3) неефективна кредитна політика банківської системи, як виражена у слабкому кредитуванні реального сектору» [4].

Узагальнюючи дійсне дослідження можна сформулювати наступні висновки: по-перше, українська національна економіка є активною складовою світової економіки і їй притаманні риси нового постіндустріального суспільства; по-друге, успішний розвиток національної економіки можливий за умови відновлення дієздатності держави, для чого необхідно змінити збанкрутілу неоліберальну модель розвитку економіки на соціально-орієнтовану модель з урахуванням власної ідентичності та суб'єктності господарської системи України, по-третє, ні галузева, ні технологічна структура національної економіки не відповідає вимогам постіндустріального суспільства до національних економік. В українській промисловості домінують третій і четвертий технологічні уклади. Їх частка становить 95 відсотків, а частка п'ятого і шостого технологічних укладів не перевищує 5 відсотків; по-четверте, АПК виступає локомотивом за фінансовими результатами діяльності галузей економіки, що пояснюється його сировинною спрямованістю, я якому технологічні переваги не мають вирішального значення внаслідок низького рівня переробки.

Література

1. Penty A. Post-industrialism. – London, – 1922. – P. 14.
2. Bell D. The Coming Post-industrial Society. – N.-Y., – 1973. – P. 294.
3. Унковская Т. Новая экономическая стратегия для Украины : Режим доступу. <http://gazeta.zn.ua/macrolevel/novaya>.
4. Унковская Т. Возрождение экономики Украины: промедление опасно. Режим доступу. <http://gazeta.zn.ua/macrolevel/vozhrozhdenie-ekonomiki-ukrainy-promedlenie-opasno.html>.

АНАЛІЗ МЕТОДІВ І МОДЕЛЕЙ ВИЗНАЧЕННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

**Гордієнко Л.Л., к.т.н., доц., Відоменко І.О., к.е.н., доц.
Одеська національна академія харчових технологій**

В умовах євроінтеграції України та загальних тенденцій глобалізації значно посилюється конкурентна боротьба. Вважається, що конкурентоспроможність підприємства

ТРАНСФЕР ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТИХ ТЕХНОЛОГІЙ В АГРОПРОДОВОЛЬЧУ СФЕРУ УКРАЇНИ	
Мартинюк О.М.	318
ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО НАВЧАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	
Дідух С.М.	319
ОСНОВНІ ШЛЯХИ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	
Шешеловский	320
АСПЕКТИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПЕРСОНАЛУ ФІРМИ	
Ліпова О.Л.	321

СЕКЦІЯ «УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ»

АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ХАРЧОВИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ	
Басюркіна Н.Й.	322
ЗАСТОСУВАННЯ ФУНКЦІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ В УПРАВЛІННІ ОСОБИСТОЮ ЕФЕКТИВНІСТЮ	
Свистун Т.В.	324
ВІРТУАЛЬНИЙ СПОЖИВАЧ. ЛЮДИНА ЧИ МОДЕЛЬ?	
Вігуржинська С.Ю., Колесник В.І., Шурко І.М.	325
СУЧАСНИЙ РИНОК ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНІСТІ	
Крупіна С.В.	326
СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ТОРГОВЕЛЬНИХ МЕРЕЖ В УКРАЇНІ	
Бровкіна Ю.О.	328
ОСНОВНІ МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ КОРОТКОСТРОКОВОГО ТА ДОВГОСТРОКОВОГО	
ПРОГНОЗУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ РИЗИКІВ	
Шалений В.А.	329
АНАЛІЗ РИНКУ ЗЕРНА В УКРАЇНІ	
Фомічова К.Б.	331

СЕКЦІЯ «ОБЛІК, АНАЛІЗ, АУДИТ»

ОРГАНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В КОМПАНІЇ З УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ	
Євтушевська О.О.	333
ДЕРЖАВНИЙ НАГЛЯД: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ	
Іванченкова Л.В.	335
СУЧАСНИЙ УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК: АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ	
Купріна Н.М.	336
ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ В УКРАЇНІ	
Скляр Л.Б.	338
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ	
Тарасова О.В.	340
АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНОГО КАПІТАЛУ	
В СУЧАСНИХ УМОВАХ	
Ступницька Т.М.	342
СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ	
ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ	
Ткачук Г.О.	344

СЕКЦІЯ «МЕНЕДЖМЕНТ І ЛОГІСТИКА»

СТРАТЕГІЧНІ МОЖЛИВОСТІ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ ВИНОРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Агеева І.М.	346
ПОСТІНДУСТРІАЛЬНЕ СУСПІЛЬСТВО ТА Україна: ТЕОРІЯ ТА РЕАЛІЇ	
Савенко І.І.	348
АНАЛІЗ МЕТОДІВ І МОДЕЛЕЙ ВИЗНАЧЕННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	
ПІДПРИЄМСТВ	
Гордієнко Л.Л., Відоменко І.О.	350
АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІХ ФОРМ СТРУКТУРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ЗЕРНОВОГО РИНКУ	
Седікова І.О.	353
ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНИХ ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ ВИНОГРАДАРСЬКО-ВИНОРОБНИХ	
ПІДПРИЄМСТВ	
Каламан О.Б.	354

Збірник тез доповідей 77 наукової конференції викладачів академії
18 – 21 квітня 2017 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій,
протокол № 15 від 25.04.2017 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгоров
Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова Єгоров Б.В., д.т.н., професор

Заступник голови Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Бурдо О.Г., д.т.н., професор
Волков В.Е., д.т.н., професор
Гапонюк О.І., д.т.н., професор
Жигунов Д.О., д.т.н., доцент
Іоргачова К.Г., д.т.н., професор
Капрельянц Л.В., д.т.н., професор
Коваленко О.О., д.т.н., ст.н.с.
Косой Б.В., д.т.н., професор
Мардар М.Р., д.т.н., професор
Павлов О.І., д.е.н., професор
Станкевич Г.М., д.т.н., професор
Савенко І.І., д.е.н., професор
Ткаченко Н.А., д.т.н., професор
Ткаченко О.Б., д.т.н., професор
Хобін В.А., д.т.н., професор
Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор
Черно Н.К., д.т.н., професор